

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci

žalobce: S. M.
e. č., st. přísl.
bytem

zastoupen JUDr. Jiřím Vyvadilem, advokátem
sídlem Panenky 353, Praha 9

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2018, č.j. OAM-162/LE-LE05-PD2-2012

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2018, č.j. OAM-162/LE-LE05-PD2-2012 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **10200 Kč**, a to ve lhůtě do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Jiřího Vyvadila, advokáta se sídlem Panenky 353, Praha 9.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou žalobce napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2018, č.j. OAM-162/LE-LE05-PD2-2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 25 písm. d) zákona č.

325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobce se bez závažného důvodu nedostavil k pohovoru k jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany.

II. Napadené rozhodnutí

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce podal dne 4. 9. 2017 žádost o prodloužení doplňkové ochrany na území ČR. Žalovaný ho vyzval, aby se dne 24. 4. 2018 dostavil k pohovoru k této žádosti. Výzva k pohovoru byla žalobci doručena náhradním způsobem podle § 24 odst. 3 zákona o azylu uložením na příslušné provozovně držitele poštovní licence, a to ode dne 10. 4. 2018 do dne 20. 4. 2018, aniž by byla vyzvednuta.
3. Dne 24. 4. 2018 se pak žalobce k pohovoru ve věci jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany nedostavil. Vzhledem k tomu bylo správní řízení v této věci zastaveno ve smyslu ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu.

III. Žaloba

4. V žalobě a jejím doplnění žalobce uvedl, že ustanovení § 25 písm. d) AZ je v rozporu s právem na spravedlivý proces, a navrhl, aby krajský soud předložil věc k posouzení ústavnosti aplikovaného ustanovení Ústavním soudem.
5. Citované ustanovení podle jeho názoru je zcela účelové, neboť dává rovnítko mezi faktem, že obeslaný nezaregistroval doručení zásilky, protože o tomto faktu nevěděl, a úmyslem neposkytnout údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
6. Dále namítl, že žalobce nezaregistroval doručení zásilky s výzvou k předvoláním k pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Žalobce popřel, že by neměl závažný důvod.
7. Z uvedených důvodů navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
8. Společně s podanou žalobou žalobce požádal o přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Ve svém vyjádření žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
10. Konkrétně uvedl, že se jedná o rozhodnutí procesní povahy, a proto není předmětem řízení situace v Afghánistánu. Na rozdíl od žalobce žalovaný nesouhlasí s tím, že ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu je formalistické, účelové a v rozporu s čl. 36 Listiny, neboť toto ustanovení je nezpochybnitelnou a zaužívanou součástí tohoto zákona již mnoho let.

11. Důvodem k zastavení řízení byla skutečnost, že se žalobce nedostavil k pohovoru, ačkoliv mu žalovaný poslal předvolání na místo hlášeného pobytu.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud vyhověl návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě usnesením ze dne 14. 8. 2018, č.j. 33 Az 15/2018-26.
13. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly naplněny podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.
14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) a vzhledem k jeho povaze podle skutkového a právního stavu rozhodného k datu vydání napadeného rozhodnutí.
15. Krajský soud dále uvádí, že neměl žádný důvod postupovat ve věci způsobem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR, jak navrhoval žalobce, protože považuje aplikované ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu za ústavně-konformní.
16. Žaloba je důvodná.
17. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového stavu zjištěného ze správního spisu. Správní spis obsahuje především žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 8. 8. 2012, která byla odůvodněna tím, že žalobce byl v Afghánistánu členem ostrahy, pracoval pro zahraniční společnosti. Dostával výhrůžky a obával se o svůj život. Jeho zaměstnavatel – firma T. - poskytovala mj. bezpečnostní služby pro ministerstvo vnitra a mezinárodní jednotky, čímž také působila proti Talibánu. Se žalobcem byl proveden pohovor dne 17. 7. 2013 a prvotním rozhodnutím ze dne 2. 10. 2013 žalovaný rozhodl o neudělení azylu a udělení doplňkové ochrany na 24 měsíců.
18. Žalobce požádal o prodloužení doplňkové ochrany dne 1. 9. 2015 a bylo mu vyhověno rozhodnutím žalovaného o prodloužení doplňkové ochrany o 24 měsíců ze dne 24. 9. 2015. Dále žalobce podal druhou žádost o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 4. 9. 2017, a v rámci tohoto řízení byl předvolán výzvou ze dne 9. 4. 2018 k pohovoru na den 24. 4. 2018. V této výzvě je obsaženo poučení ve smyslu poučení ve smyslu § 25 písm. d) AZ K předmětné písemnosti je ve správním spisu připojena obálka, z níž vyplývá, že písemnost byla doručována na adresu hlášeného pobytu žalobce na adrese „.....“. Zásilka byla uložena dne 10. 4. 2018 a nebylo ji možno vložit do schránky – vráceno odesílateli. Dále je z obálky patrné, že adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky.
19. Ve správním spisu je také založen úřední záznam z Přijímacího střediska Zastávka, že žalobce se dne 24. 4. 2018 nedostavil k pohovoru ve věci udělení mezinárodní ochrany, přestože mu bylo předvolání k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany v souladu s ustanovením § 24a zákona o azylu doručeno.

20. Krajský soud vyhodnotil skutečnosti zjištěné ze správního spisu ve světle právní úpravy platné a účinné k datu vydání napadeného rozhodnutí.
21. Podle ustanovení § 23 odst. 4 zákona o azylu platí, že „Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli o udělení mezinárodní ochrany **nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru**. Nedostaví-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.“ Podle ustanovení § 24 odst. 1 zákona o azylu platí, že „Písemnosti se doručují účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.“
22. Podle ustanovení § 24 odst. 3 zákona o azylu platí, že „Pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastížen, doručovatel písemnost uloží v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.“
23. Samotné aplikované ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu prodělalo určitý vývoj v důsledku provedených novelizací. Ve znění účinném do 20. 12. 2007 ještě platilo, že řízení se zastaví, pokud se žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu opakovaně nedostavuje k pohovoru (§ 23 odst. 2) nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí a na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout. K tomuto znění se vztahuje většina relevantní judikatury správních soudů, která akcentovala důležitost opakovaného nedostavení se k pohovoru či poskytnutí informací, resp. také k posouzení existence závažných důvodů na straně žadatele o mezinárodní ochranu (viz k tomu ze dne 13. 1. 2005, čj. 4 Azs 161/2004-58, dále rozsudek ze dne 18. 11. 2004, čj. 1 Azs 46/2004-71 či rozsudek ze dne ze dne 17. 2. 2004, čj. 2 Azs 54/2003 57).
24. V důsledku novelizace zákonem č. 379/2007 Sb. se znění zákona ode dne 21. 12. 2007 změnilo tak, že předmětný důvod pro zastavení řízení je naplněn tehdy, pokud se „žadatel o udělení mezinárodní ochrany **se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru** nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.“ Podle důvodové zprávy k této novele bylo cílem této úpravy motivovat žadatele k tomu, aby se dostavovali k pohovoru: „Povinností žadatele o udělení mezinárodní ochrany je dostavit se k pohovoru. Případná tvrdost postihu (zastavení řízení) je ošetřena formulací „bez vážného důvodu“.
25. Aktuální platné a účinné znění předmětného ustanovení, které také bylo v předmětné věci aplikováno a které je výsledkem novelizace provedené zákonem č. 314/2015 Sb.

s účinky ode dne 17. 12. 2015, zní následovně: „Řízení se zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.“

26. Tuto právní úpravu vyložil z hlediska jejího smyslu a účelu také Nejvyšší správní soud kupř. v rozsudku ze dne 14. 6. 2018, č.j. 6 Azs 45/2018 – 32, kde mj. uvedl, že „Ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu vyžaduje, aby se jednalo o nedostavení se k pohovoru bez závažného důvodu. Smyslem ustanovení je umožnit zastavení řízení v případech, kdy je zřejmé, že žadatel se správním orgánem nechce spolupracovat, a bez této spolupráce není možné ve věci rozhodnout“.
27. V předmětné věci je zřejmé, že žalobci skutečně byla doručena výzva k předvolání k pohovoru k jeho druhé žádosti o prodloužení udělené doplňkové ochrany, a to na adresu jeho hlášeného pobytu. Vzhledem k tomu, že žalobce (byť ve velmi obecné rovině) namítal zásah do svého práva na spravedlivý proces, krajský soud se zabýval pečlivě podmínkami doručení tohoto předvolání a zjistil, že podle obálky s vrácenou písemností (výzva k pohovoru) založené ve spisu šlo o doručení tzv. fikcí, přičemž tato fikce doručení nastala uplynutím úložní doby v délce deseti dnů od uložení ke dni 20. 4. 2018. Tento den připadl na pátek.
28. Pohovor o udělení mezinárodní ochrany se měl ve smyslu uvedené výzvy a také úředního záznamu o nedostavení se žalobce k pohovoru konat dne 24. 4. 2018, což byl den připadající na úterý. Z uvedeného tedy zcela jednoznačně plyne, že mezi datem doručení předvolání k pohovoru (pátek 20. 4. 2018) a datem jeho plánovaného konání nebyla dodržena lhůta nejméně dvou pracovních dnů ve smyslu ustanovení § 23 odst. 4 zákona o azylu, neboť žalobce měl k dispozici k přípravě pouze jeden pracovní den, a to pondělí 23. 4. 2018. Den doručení výzvy k předvolání k pohovoru a den konání pohovoru již není možné počítat do této zákonné lhůty.
29. Krajský soud dal tudíž žalobci za pravdu v tom, že postupem žalovaného došlo k zásahu do jeho práva na spravedlivý proces, konkrétně pak procesního práva na přípravu k pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Zároveň tato vada měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, jímž bylo řízení skončeno, neboť pro rozhodnutí o zastavení řízení nebyly za této procesní situace dány podmínky.
30. Obiter dictum krajský soud upozorňuje, že z geneze řízení o udělení mezinárodní ochrany a prodloužení doplňkové ochrany žalobce jednoznačně vyplývá, že vždy poskytoval žalovanému řádně součinnost a k pohovorům se dostavoval. To měl vzít žalovaný při svém rozhodování rovněž v potaz, a v situaci, kdy se na pohovor poprvé od roku 2012 nedostavil, měl dát žalovaný možnost žalobci vysvětlit, proč se tomu tak stalo, a nikoliv bez dalšího zastavit řízení o prodloužení doplňkové ochrany.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

31. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal, že napadené rozhodnutí trpí vadou ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s., a proto je zrušil a vrátil věc

k dalšímu řízení žalovanému. V něm bude povinností žalovaného nově předvolat žalobce k pohovoru k jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany.

32. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., a to podle skutečností zřejmých ze spisu. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce vynaložil náklady na právní zastoupení, které lze považovat za účelné. Proto krajský soud přiznal náhradu nákladů za poskytnutí právních služeb advokátem v rozsahu tří úkonů právní služby podle příslušných ustanovení vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) spočívajících v převzetí právního zastoupení a přípravě věci, sepisu žaloby a jejího doplnění v sazbě 3100 Kč za jeden úkon právní služby. Dále krajský soud přiznal ke každému úkonu náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon. Jelikož zástupce žalobce soudu nedoložil, že je plátcem DPH, krajský soud nezvýšil odměnu o částku připadající na tuto daň. Žalovaný je povinen uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení celkem částku 10 200 Kč, a to k rukám zástupce žalobce za podmínek uvedených ve výroku II. tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. července 2019

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.